

HET STUDIEJAAR 1955-1956

REDE

UITGESPROKEN OP DE 17DE SEPTEMBER 1956
BIJ DE OVERDRACHT VAN HET RECTORAAT
DER LANDBOUWHOGESCHOOL

DOOR

PROF. DR. J. H. BECKING

H. VEENMAN & ZONEN • WAGENINGEN

*Mijne Heren Curatoren,
Dames en Heren Hoogleraren,
Dames en Heren Lectoren, Docenten en
Wetenschappelijke Medewerkers,
Dames en Heren Studenten,
en voorts Gij allen, die door Uwe tegen-
woordigheid blijk geeft van Uwe belang-
stelling,*

Dames en Heren,

Het zich thans ten einde spoedende studiejaar 1955/1956 is voor de Landbouwhogeschool rijk aan belangrijke gebeurtenissen geweest.

Helaas waren het deels droeve gebeurtenissen. Zo moet ik beginnen met een enkel woord te herdenken degenen, die ons door de dood ontvielen. Het zijn:

onze Oud-President-Curator en Eredoctoer Ir. D. S. Huizinga, aan wie de Landbouwhogeschool in velerlei functies zoveel te danken heeft;

onze Eredoctoer E. H. Krelage, een der meest vooraanstaande figuren uit de Nederlandse bloembollencultuur;

onze oud-Lector en oud-Rijkslandbouwarchitect H. J. van Houten;

de amanuensis A bij het laboratorium voor veeteelt S. Douma;
de schrijver bij het laboratorium voor tuinbouwplantenteelt L. P. Cruyff en

de student I. van der Veen, die bij een noodlottig autobusongeval om het leven kwam. Wij zullen hun aller nagedachtenis in ere houden.

Naast deze droeve verliezen vervult het ons toch ook steeds met een zekere weemoed, wanneer wij personen uit onze hogeschoolgemeenschap zien heengaan, die daarin jarenlang een actieve rol hebben gespeeld.

Zo hebben wij kort na de aanvang van dit studiejaar afscheid genomen van Prof. Dr. E. Reinders, hoogleraar in de plantkunde. Bij dit afscheid is hem door zijn talrijke vrienden en oud-leerlingen een geschilderd portret aangeboden benevens een exemplaar van het „Reinders-nummer” van de Acta Botanica, dat de Koninklijke Nederlandsche Botanische Vereniging te zijner ere heeft uitgegeven. Het is echter geen werkelijk afscheid geworden. Doordat in zijn opvolging niet tijdig kon worden voorzien, moest op hem een beroep worden gedaan het onderwijs in de plantkunde nog één jaar voort te zetten teneinde een ongewenste stagnatie te voorkomen. De Senaat heeft het hogelijk gewaardeerd, dat collega Reinders aan

dit verzoek, hoewel zijn gezondheidstoestand tot rust maande, gevolg heeft willen geven.

Op 1 augustus j.l. heeft de Directeur van het Landbouwonderwijs Ir. N. van Vliet zijn ambt neergelegd. Bij het afscheid, dat hem binnenkort te Wageningen zal worden bereid, zullen wij nog gelegenheid krijgen hem onze erkentelijkheid te betuigen voor het vele, dat hij voor de ontwikkeling van de Landbouwhogeschool heeft verricht. Wij hopen, dat de samenwerking met zijn opvolger, de heer Ir. N. J. A. van Keulen een even aangename als vruchtbare zal mogen zijn.

Ten slotte moet ik in dit verband nog noemen Prof. Dr. J. Smit, aan wie, na ruim 20 jaren het ambt van hoogleraar in de microbiologie te hebben vervuld, met ingang van morgen wegens het bereiken van de zeventigjarige leeftijd eervol ontslag is verleend. Bij zijn afscheid zal zeker tot uiting komen, hoe zeer wij allen zijn veelzijdige capaciteiten hebben gewaardeerd.

Van de onderwijsstaf van de Landbouwhogeschool zijn naast enige wijzigingen ook uitbreidingen te vermelden, die verband houden met de gestadige groei van deze inrichting van hoger onderwijs.

In de vacature van hoogleraar voor de plantkunde is Mevrouw Dr. C. A. Reinders-Gouwentak benoemd. Hiermede zijn echter de moeilijkheden voor deze afdeling nog geenszins opgelost, daar thans het vacant gekomen lectoraat een spoedige voorziening eist.

De te bezetten leerstoel voor microbiologie is voor één persoon te veel omvattend geworden. Daarom is besloten deze leerstoel te splitsen in een hoogleraarschap voor de algemene microbiologie en de microbiologie van bodem en water enerzijds en een lectoraat voor de voedingsmiddelen- en technische microbiologie anderzijds. Voor de eerste functie is Dr. Ir. E. G. Mulder benoemd, terwijl voor de tweede functie nog een voorziening is te treffen.

De buitengewone hoogleraar voor de agrarische geschiedenis Dr. B. H. Slicher van Bath is benoemd tot gewoon hoogleraar. Hierdoor zal een reeds te lang verwaarloosde tak van landbouwwetenschap beter tot ontplooiing kunnen komen.

De grote betekenis van de virusziekten voor de land- en tuinbouwgewassen maakte het wenselijk meer aandacht te besteden aan het fundamentele onderzoek van en het onderwijs in deze ziekten. Met het oog daarop is de buitengewone hoogleraar voor de virologie Dr. Ir. T. H. Thung benoemd tot gewoon hoogleraar.

Hoewel volgens de wet op het hoger landbouwonderwijs aan de Landbouwhogeschool onderwijs moet worden gegeven in de dierkunde, is de uitvoering daarvan wel zeer lang opgeschort gebleven. Bij de ontworpen verdere specialisatie van het hoger landbouwonderwijs wordt de behoefte aan dit studievak steeds sterker gevoeld en daarom is in deze leemte thans voorzien door de benoeming van Dr. H. Klomp tot gewoon hoogleraar voor de algemene dierkunde.

De lector Dr. D. M. de Vries, die belast is met het onderwijs in de kennis van de botanische samenstelling van het grasland, is benoemd tot buitengewoon hoogleraar.

De eerste fase in de ontwikkeling van de studierichtingen voor landbouwhuishoudkunde nadert haar voltooiing, nu de heer H. van Leeuwen is benoemd tot lector in de leer van de woning en haar bewoning en Mej. H. W. van Buuren is belast met het geven van lessen in de leer van de textiel en haar gebruik.

De zich steeds verder uitbreidende leerstof der landbouwwetenschappen maakte het noodzakelijk een aantal nieuwe lectoraten in te stellen. Naast het reeds genoemde nieuwe lectoraat voor de voedingsmiddelen- en technische microbiologie zijn voorts ingesteld een lectoraat voor de tuinbouwplantenteelt, een lectoraat voor de nematologie bij de afdeling fytopathologie, waartoe Dr. Ir. M. Oostenbrink is benoemd en een lectoraat voor de algemene landbouwkunde. Dit laatste studievak is sinds 1949 bij wijze van proef, facultatief, in de propaedeutische studie opgenomen om de jonge studenten reeds bij de aanvang van hun studie in aanraking te brengen met algemene landbouwkundige problemen. Gedurende deze proef, die langer heeft geduurd dan aanvankelijk de bedoeling was, is dit onderwijs eerst gegeven door Prof. Dr. E. de Vries en na diens vertrek door Prof. Ir. W. J. Dewez. In het ontworpen nieuwe studieprogramma zal echter de algemene landbouwkunde voor enkele studierichtingen een belangrijker plaats gaan innemen, waarom besloten is hiervoor een afzonderlijk lectoraat in te stellen.

Wij hopen voorts, dat het reeds lang vacante lectoraat voor de landbouwscheikunde thans spoedig vervuld zal kunnen worden.

Wat de vacante docentenplaatsen betreft kan worden medegedeeld, dat de heer F. Aldenberg is belast met het geven van lessen in het handtekenen. Ik heb goede hoop, dat het sinds enige tijd onderbroken onderwijs in de Russische en Portugese taal in het komende studiejaar wederom zal kunnen worden hervat en daarnaast tevens gelegenheid geboden zal kunnen worden tot het volgen van lessen in het Italiaans. Voor de voorziening in het onderwijs in de Nederlandse volkskunde — een vacature, die door het zich terugtrekken van Dr. W. Roukens is ontstaan — wordt nog naar een oplossing gezocht.

Dr. J. M. G. van der Poel zal in het komende studiejaar een cursus geven in de geschiedenis van de landbouwtechniek en in de agrarische geschiedenis van de nieuwste tijd.

In dit studiejaar hebben de hoogleraren Ir. M. L. 't Hart, Dr. D. J. Doeglas en Dr. R. A. J. van Lier, zomede de buitengewone hoogleraar Dr. D. M. de Vries door het uitspreken van een inaugurele rede en de lector H. van Leeuwen door een openbare les hun ambt openlijk aanvaard.

Uit het voorgaande blijkt, dat de onderwijsstaf van de landbouw-

hogeschool dit studiejaar niet onbelangrijk is uitgebreid; zij telt thans 43 gewone en 6 buitengewone hoogleraren, 15 lectoren en 25 docenten, in totaal 89 personen, tegenover 80 in het vorige studiejaar.

Naast de staf van het docerend personeel is ook die van het wetenschappelijk, het laboratorium- en administratief personeel belangrijk uitgebreid, waardoor de totale personeelsbezetting van de Landbouwhogeschool, ongeacht de vacatures, van 577 tot 636 is gestegen. Daarnaast zijn nog een 48-tal personen werkzaam bij de Marshall-projecten.

Dit allengs groter wordende personeelscorps, dat zich overigens kenmerkt door een groot aantal mutaties, maakte de aanstelling van een personeelschef bij de Landbouwhogeschool noodzakelijk om een vlotte en evenwichtige afwikkeling der personeelszaken te waarborgen. Voor deze functie is met ingang van 1 november j.l. in de rang van administrateur de heer L. van Drunen benoemd.

Bij enkele groepen van personeel is enig onbehagen gerezen wegens achterstelling tegenover gelijkwaardig personeel bij andere takken van dienst. Bij nader onderzoek zijn deze klachten niet geheel ongegrond gebleken en daarom de nodige voorstellen gedaan om deze ongelijkheid zo spoedig mogelijk weg te nemen:

In samenwerking met de hier gevestigde autonome instituten voor landbouwonderzoek is een uniforme overwerk-regeling voor het lager personeel ontworpen.

Op 30 april zijn de wetenschappelijke hoofdamttenaren Dr. J. J. Beijer en Dr. H. J. Toxopeus benoemd tot officier in de orde van Oranje Nassau. Dezelfde onderscheiding viel ten deel aan de buitengewone hoogleraren Dr. J. Horryng, Directeur van het Landbouw Economisch Instituut, Dr. C. den Hartog, Directeur van het Voorlichtingsbureau van de Voedingsraad en Wieger Bruin, Architect, zomede aan de docent Dr. Ir. A. Minderhoud, Rijksbijenteeltconsulent.

Voorts is aan Prof. Dr. E. van Slogteren door de „American Horticultural Council” een „Citation” uitgereikt voor zijn schitterende bijdragen aan de bloembollencultuur.

De ontwikkelings- en ontspanningsvereniging van het personeel der Landbouwhogeschool vierde in november 1955 haar tienjarig bestaan. Zij mag met voldoening terugzien op de gevarieerde feestavonden, welke zij bij deze gelegenheid voor hare leden organiseerde.

Dit jaar is het voetbaltoernooi om de door de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen ter beschikking gestelde wisselbeker door de Landbouwhogeschool onder leiding van Prof. Dr. H. J. den Hertog georganiseerd. Aan dit toernooi namen personeels elftallen van 8 universiteiten en hogescholen en één van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen deel. Het Gro-

nings elftal won na een spannende strijd met Wageningen, die slechts door strafschoppen kon worden beslist, dit jaar de beker.

Heb ik in het voorgaande kunnen getuigen van een over het algemeen bevredigende ontwikkeling van de personeelsformatie der Landbouwhogeschool, in veel mindere mate is dit het geval met de uitbreiding van gebouwen en werkruimten, die daarmee uiteraard gelijke tred moet houden.

Weliswaar zijn voor nieuwbouw voldoende fondsen ter beschikking gesteld, maar het tempo van uitvoering is door allerlei andere factoren zo sterk vertraagd, dat de achterstand op het oorspronkelijke bouwschema steeds groter is geworden. Het gevolg hiervan is, dat gebouwen en werkruimten, waarop wij meenden te kunnen rekenen, eerst veel later beschikbaar komen, waardoor de huisvesting van de zich sneller uitbreidende staf steeds groter moeilijkheden baart.

De hoogleraren voor de cultuurtechniek en de weg- en waterbouwkunde hebben in april j.l. hun intrek kunnen nemen in het grondig verbouwde voormalige laboratorium voor de fysiologie der dieren.

Een deel van de vroegere ruimten van de afdeling cultuurtechniek is aan de afdeling wiskunde toegewezen, hetgeen de huisvesting van het bureau voor de verwerking van proefveldgegevens voor de tuinbouw, dat van Den Haag naar Wageningen zal worden overgebracht en het in samenwerking met de landbouworganisatie T.N.O. op te richten centrum voor landbouwwiskunde mogelijk maakt.

In de voormalige lokaliteiten van de afdeling weg- en waterbouwkunde op de derde verdieping van het hoofdgebouw zal, na verbouwing, de afdeling landbouwhuishoudkunde, in afwachting van het door de betreffende stichting op te richten instituut, een bescheiden tijdelijk onderdak kunnen vinden.

Het nieuwe laboratorium voor landbouwscheikunde zal eerst eind 1956 — meer dan een jaar later dan in het bouwschema was voorzien — kunnen worden opgeleverd.

De door deze afdeling bezette ruimten in het voormalige laboratorium voor technologie aan de Herenstraat zullen na de nodige verbouwing bestemd worden voor de afdelingen agrarische sociologie en sociografie der niet-westerse gebieden en agrarische geschiedenis. Tot zo lang zullen de voor deze vakken reeds benoemde hoogleraren zich moeten behelpen.

De overige ruimten van de afdeling landbouwscheikunde op de eerste en tweede verdieping van het hoofdgebouw dienen met die van de afdeling landbouwhuishoudkunde gereserveerd te blijven voor de huisvesting van het nieuwe hogeschoolbestuur en zijn verschillende bureaus daar de bouw van het nieuwe hoofdgebouw nog zeer ver in het verschiet ligt.

De bestekken voor de nieuwe laboratoria voor organische chemie,

voor fysische en colloïdchemie en voor de gezamenlijke collegezaal, die deze twee laboratoria met die voor landbouwscheikunde en technologie tot één complex zal verenigen, zijn gereed. Hetzelfde geldt voor het nieuwe laboratorium voor entomologie en dierkunde. Met spanning zien wij het ogenblik tegemoet, dat tot aanbesteding van deze nieuwe laboratoria zal worden overgegaan.

Voor de nieuwe hoogleraar voor dierkunde kon op het laatste ogenblik nog een tijdelijk onderdak worden gevonden in een vrij gekomen woning aan de Mennonietenweg, waarin ook de lector voor de veevoeding gehuisvest zal worden. Voor de nieuwe hoogleraar voor de virologie en zijn medewerkers zal het voormalige I.P.O.-gebouw beschikbaar komen.

Daarmede zijn echter alle huisvestingsproblemen der Landbouwhogeschool voorlopig nog geenszins opgelost. Een groot aantal andere laboratoria o.a. die voor de tuinbouwplantenteelt, de graslandcultuur, de veeteelt, de natuurkunde, de geologie, de bodemkunde, de plantenfysiologie en de bosbouwafdelingen lijden aan nijpend ruimtegebrek, hetgeen verdere voorzieningen dringend noodzakelijk maakt. Hieruit moge blijken, dat het ruimteprobleem in steeds sterkere mate het knelpunt in de ontwikkeling van de Landbouwhogeschool gaat vormen. De nood is thans zelfs reeds zo hoog gestegen, dat men tot tijdelijke barakkenbouw denkt over te gaan. Een kostbare en weinig bevredigende oplossing, die door een wat snellere nieuwbouw grotendeels vermeden had kunnen worden.

Daarnaast is door de snelle ontwikkeling van Wageningen tot een internationaal centrum voor landbouwwetenschap dringend behoefte ontstaan aan meer congresruimten en een landbouwhotel voor het onderbrengen van het steeds groter wordende aantal buitenlandse bezoekers.

Ook de huisvesting van het steeds uitbreidende personeel van de Landbouwhogeschool en de vele autonome instituten voor landbouwkundig onderzoek, zomede die van de studenten stelt het Gemeentebestuur van Wageningen, ondanks alle reeds getroffen voorzieningen, voor steeds groter wordende problemen inzake de stadsuitbreiding. Deze problemen waren dan ook aanleiding tot een werkbezoek van de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening met zijn ambtgenoten of diens vertegenwoordigers van Binnenlandse Zaken, Financiën en Verkeer en Waterstaat aan de Gemeente Wageningen, waartoe ook de President-Curator en de Rector Magnificus waren uitgenodigd. Hierbij zijn alle betrokken autoriteiten volledig van onze noden op de hoogte gekomen en ik heb de indruk gekregen, dat van hun zijde alles zal worden gedaan om ons zo goed mogelijk door deze moeilijke ontwikkelingsfase heen te helpen.

De wet tot regeling van het hoger landbouwonderwijs is dit stu-

diejaar bij de wetten van 7 juni 1956, Stb. No. 346 en van 1 augustus 1956, Stb. No. 459 gewijzigd.

De eerste wetswijziging behelst de verlaging van het collegegeld van f 325.— tot f 200.— per jaar met terugwerkende kracht tot het studiejaar 1954/1955. Het verheugt ons, dat de Regering blijk heeft gegeven ook langs deze weg te willen bijdragen tot een verlaging van de studiekosten.

De tweede wijziging is van meer ingrijpende aard. In afwachting van een nieuwe wet op het hoger landbouwonderwijs is alvast een door de Commissie Polak aanbevolen partiële wijziging van de bestaande wet tot stand gebracht, die de invoering van een nieuwe bestuursvorm voor de Landbouwhogeschool op een nader bij Koninklijk besluit vast te stellen tijdstip mogelijk maakt. De bedoeling hiervan is tot een efficiënte bestuursvorm te geraken door de bestaande Colleges van Curatoren en Rector Magnificus en Assesoren op te heffen en daarvoor in de plaats te stellen één College van Bestuur. In dit College zullen zitting hebben vijf personen, die vergelijkbaar zijn met de huidige Curatoren, de Rector Magnificus, die voortaan voor 3 jaren zal worden benoemd, naast een tweetal vertegenwoordigers van de Senaat, die 5 jaren zitting in het bestuur zullen hebben. Voorts zal de Minister een ambtenaar aanwijzen, die als zijn vaste vertegenwoordiger regelmatig de vergaderingen van het Bestuur bijwoont. Ongetwijfeld zal de hierdoor geschapen nauwere en meer bestendige samenwerking de bestuurskracht van dit nieuwe orgaan versterken, waardoor ook de verlening van ruimere bevoegdheden wellicht mogelijk zal worden. Deze reorganisatie zal een vlotte afdoening van zaken zeer kunnen bevorderen. De Voorzitter van het Bestuur en de Rector Magnificus zullen samen het Dagelijks Bestuur vormen.

Het zal duidelijk zijn, dat deze nieuwe bestuursvorm niet onmiddellijk ingevoerd kan worden. De vervanging van de bestaande colleges door één College van Bestuur zal nog veel organisatorische arbeid vergen. Ik hoop echter dat deze bestuurshervorming — gezien de grote voordelen, die daaraan verbonden zijn — binnen één jaar geheel haar beslag zal kunnen krijgen.

Ook tussen de besturende colleges van de verschillende instellingen van hoger onderwijs is de behoefte aan meer contact en overleg levendig geworden. Een dergelijk contactorgaan bestaat reeds enige jaren voor de Senaten van deze onderwijsinstellingen in de vorm van het Rectorencollege. In navolging hiervan zijn de Curatoria dit jaar overgegaan tot het stichten van een dergelijk contactorgaan in de vorm van een College van de Presidenten van Curatoren. Beide contactorganen streven voorts naar verdere samenwerking door minstens tweemaal per jaar algemene hogeronderwijsproblemen gezamenlijk te bespreken. Ik hoop, dat deze verbreding van het interuniversitair contact zich verder zal weten te ontwikke-

len, daar het naar mijn overtuiging veel zal kunnen bijdragen tot de bevordering van het hoger onderwijs hier te lande.

Naast de hierboven genoemde wijzigingen in de wet op het hoger landbouwonderwijs moet ik nog een ander besluit noemen, dat voor de Landbouwhogeschool eveneens van grote betekenis is nl. de afkondiging van het nieuwe Landbouwhogeschoolstatuut bij het Koninklijk besluit van 19 juli 1956. Hierbij is na een jarenlange, nauwgezette voorbereiding een herziening van het studieprogramma van de Landbouwhogeschool tot stand gekomen. Na de beschouwingen, die mijn ambtsvoorganger daaraan het vorig jaar in zijn overdrachtsrede heeft gewijd, kan ik daarover betrekkelijk kort zijn. Deze studiehervorming is voortgesproten uit de behoefte aan een verdere specialisatie, zonder dat hierdoor de studieduur zou worden verlengd. Dit is bereikt door de voor alle studierichtingen gelijke propaedeuse tot één jaar te verkorten. Het aantal studierichtingen is van 14 tot 22 uitgebreid. In de tot 2 jaar en 4 maanden verlengde kandidaatsstudie zal reeds met de specialisatie worden begonnen, waardoor zowel het aantal college-uren als het aantal examenvakken tot een redelijk peil kan worden beperkt. De student krijgt daardoor meer tijd voor verdieping door zelfstudie. In de ingenieursstudie is weinig wijziging gekomen, alleen de keuzemogelijkheid van vakken is wat ruimer geworden. Voor de regeling van de promoties aan de Landbouwhogeschool is van belang, dat thans ook een hoogleraar van een andere Nederlandse universiteit of hogeschool als promotor kan worden aangewezen.

Met de invoering van deze studiehervorming zal het komende studiejaar een begin worden gemaakt. Daarnaast zal uiteraard de voltooiing van een reeds aangevangen studie volgens het oude plan mogelijk moeten blijven. Deze omstandigheid heeft ons voor ingewikkelde roosterproblemen gesteld, waarbij voor enkele vakken dubbele colleges niet te vermijden zijn. De overbrugging van deze overgangperiode zal hierdoor veel van het docerend personeel vergen, doch ik hoop in deze op zijn volle medewerking te mogen rekenen.

Ik kom thans tot de beschouwing van de andere helft van onze hogeschoolgemeenschap nl. de studenten.

De sinds de laatste jaren optredende daling van de studentenbevolking schijnt haar dieptepunt te hebben bereikt. Het totaal aantal ingeschrevenen bedraagt althans dit studiejaar 833, waaronder 34 voor enkele lessen, tegenover 826 in het vorige studiejaar, terwijl het aantal voor de eerste maal ingeschrevenen van 158 tot 163 is opgelopen. De daling van het aantal afgestudeerde ingenieurs zette zich echter dit jaar nog voort nl. van 119 in het vorig tot 103 in dit jaar. De verdeling over de verschillende groepen van studierichtingen is: 50 in de Nederlandse landbouw, 26 in de tropische

landbouw, 13 in de tuinbouw en 14 in de bosbouw. Aan 4 van hen is het praedicaat „met lof” toegekend.

Sinds januari 1956 worden de ingenieursdiploma's in een gezamenlijke zitting van de verschillende examencommissies onder voorzitterschap van de Rector Magnificus op plechtige wijze in de aula uitgereikt, waardoor deze heugelijke afsluiting van de studietijd beter tot haar recht komt.

Bijzonder groot was het aantal promoties. Het bedroeg dit jaar 15, waaronder één „met lof”, tegenover 9 in het vorig studiejaar. Hieronder waren een zestal Egyptische promovendi. Dit is een verheugend verschijnsel, daar hieruit duidelijk blijkt, hoezeer de Nederlandse doctorsgraad in de landbouwkunde in het buitenland wordt gewaardeerd.

Op 25 juni j.l. heeft de Senaat van de Landbouwhogeschool het Ere-doctoraat in de landbouwkunde verleend aan de demissionaire Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening S. L. Mansholt wegens zijn grote verdienste voor de ontwikkeling van de Nederlandse en internationale landbouw. De plechtige uitreiking van de bul zal na het uitspreken van het judicium door de promotor Prof. Dr. Ir. C. H. Edelman op 9 oktober plaats hebben.

Het nog steeds teruglopende aantal nieuwe landbouwkundige ingenieurs is niet toereikend om alle beschikbare plaatsen in het binnen- en buitenland te bezetten. Hoe verheugend dit feit op zichzelf voor onze afgestudeerden ook moge zijn, hebben wij toch gemeend middelen te moeten beramen om de toevloeiing van studenten naar onze hogeschool te bevorderen. Evenals aan andere universiteiten en hogescholen reeds langere tijd geschiedt, zijn wij dit jaar er toe overgegaan in samenwerking met de studentenverenigingen op ruime schaal voorlichtingsboekjes over de daarvoor in aanmerking komende middelbare scholen te verspreiden en een voorlichtingsdag te organiseren om meer bekendheid te geven aan de eisen en goede vooruitzichten van een landbouwkundige studie. Deze voorlichtingsdag is op 14 april j.l. onder leiding van de waarnemende Rector Prof. Dr. Ir. S. J. Wellensiek in de aula te Wageningen gehouden. Hij werd door omstreeks 115 ouders en aankomende studenten bezocht en is door de zeer gewaardeerde medewerking van vele hoogleraren en studenten een succes geworden. Het is dan ook de bedoeling hiermede voort te gaan en wij wachten met spanning het effect van deze actie voor het komende studiejaar af.

Daarnaast baart de uit de cijfers blijkende verlenging van de studieduur ons zorgen. Behalve door de hiervoren geschetste wijziging van het studieprogramma hopen wij hierin verbetering te kunnen brengen door de aanstelling van een studentendekaan, die de studenten bij hun velerlei studiemoeilijkheden als een vertrouwd raadsman terzijde zal kunnen staan. Zijn benoeming kan een dezer dagen worden verwacht.

Doch ook op ander gebied strekt de sociale zorg voor onze studenten zich uit. Van de sinds november 1954 ingestelde subsidie voor een volwaardige warme maaltijd is door de studenten ook dit jaar een dankbaar gebruik gemaakt. Doordat in Wageningen nagenoeg alle studenten bij één der vijf gezelligheidsverenigingen zijn aangesloten, kon deze subsidieregeling geheel door tussenkomst van de verschillende societeitsbesturen worden afgewikkeld. In het afgelopen studiejaar zijn op deze basis ruim 84.400 volwaardige warme maaltijden aan studenten verstrekt.

Een veel moeilijker probleem vormt de studentenhuisvesting. Voor het naar verwachting thans weer toenemende aantal studenten zijn onvoldoende kamers beschikbaar. Om hierin te kunnen voorzien is evenals in 1945 door de Burgemeester van Wageningen een speciaal beroep gedaan op de burgerij. Wij hopen, dat dit beroep een even groot succes zal hebben als in 1945, toen de omstandigheden toch zoveel moeilijker waren. Om tot een meer blijvende oplossing te komen is door het College van Curatoren een plan uitgewerkt voor de oprichting van een stichting „Studentenhuisvesting”, die naar ik verwacht binnenkort haar beslag zal kunnen krijgen. Deze stichting zal, dank zij de door de Gemeente Wageningen toegezegde hulp in de financiering binnen niet al te lange tijd kunnen overgaan tot de bouw van enige eenvoudige studentenflats.

Van de belangrijkste culturele prestaties van de studentengemeenschap kunnen dit jaar worden genoemd:

de opvoering van het toneelstuk „Le livre de Christophe Colomb” van Paul Claudel ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan der Wageningse Studententoneelvereniging;

de opvoering van het toneelstuk „Santa Cruz” van Max Frisch door de Studenten Toneelvereniging „Abigóné” en ten slotte

de traditionele concerten van de Wageningse Studenten Koor- en Orkestvereniging onder de inspirerende leiding van onze oudhoogleraar Dr. M. J. van Uven.

De Rector Magnificus vertegenwoordigde de Landbouwhogeschool bij vele plechtigheden, waarvan ik in het bijzonder wil noemen de 75-jarige jubilea van de Vrije Universiteit te Amsterdam en van de Landbouwfaculteit van de Universiteit van Berlijn en de 50-jarige jubilea van de Technische Hogeschool te Delft en van de St. Radboud Stichting van de Universiteit van Nijmegen.

Van de vele bezoeken, waarover de Landbouwhogeschool zich ook dit jaar heeft mogen verheugen, wil ik in de eerste plaats noemen het bezoek, dat de Voorzitter van de Eerste Kamer en vele Leden van de Eerste en Tweede Kamer van de Staten Generaal op uitnodiging van de President-Curator aan de Landbouwhogeschool en de Wageningse landbouwkundige instituten hebben gebracht, zomede dat van de Voorzitter en de Leden van de Provinciale Staten van Gelderland. Tijdens beide bezoeken hadden wij de gelegenheid

de leden dezer colleges een beeld te geven van de snelle ontwikkeling van Wageningen tot een centrum van landbouwwetenschap van internationale betekenis. Ik heb de indruk verkregen, dat deze contacten, waarbij over verschillende problemen van gedachten kon worden gewisseld, voor de verdere ontwikkeling van de Landbouwhogeschool zeer nuttig zijn geweest.

Andere belangrijke bezoeken waren die van de ambassadeurs van Australië en India, van de Director General van de F.A.O., van de Minister van Landbouw van Brazilië, van de Directeur van Landbouw van de Soedan en van de Consul Generaal van Engeland.

De Amerikaanse hoogleraren R. B. Deering van de University of California en G. W. Salisbury van de University of Illinois traden dit jaar als gasthoogleraren op resp. bij de afdelingen tuin- en landschapsarchitectuur en veeteelt.

Prof. Dr. J. Lebrun, hoogleraar aan de universiteit van Leuven hield in het kader van het Nederlands-Belgisch Cultureel Accoord een drietal voordrachten in Wageningen, terwijl in het kader van het Zuidafrikaans-Nederlands Cultureel Accoord wij bezoek mochten ontvangen van de Zuidafrikaanse hoogleraar F. R. Tomlinson.

Verder zijn nog lezingen gehouden door Prof. Dr. C. M. Williams van de Harvard University, Prof. Dr. J. G. Horsfall, Director of the Connecticut Agricultural Experimental Station in New Haven en Dr. O. Mackensen van het Bee Research Laboratory te Baton-Rouge in Louisiana.

Niet minder talrijk zijn de bezoeken, die anderzijds onze hoogleraren en wetenschappelijke medewerkers in verschillende hoedanigheid aan het buitenland hebben gebracht.

Zo vervulde Prof. Dr. Ir. T. H. Thung gedurende één jaar een gasthoogleraarschap aan de universiteit van Indonesië te Bogor;

Prof. Dr. E. C. Wassink woonde op uitnodiging van Amerikaanse zijde de Photosynthese Conferentie te Gatlinburg en het World Energy Symposium te Phoenix bij, waaraan hij nog een bezoek aan enkele wetenschappelijke instellingen verbond;

Prof. Ir. W. F. Eijsvoogel ondernam als lid van een U.N. mission for the economic survey of Vietnam een driemaandse reis naar dat gebied;

Prof. Dr. Ir. C. Coolhaas nam op uitnodiging deel aan de Oliepalmconferentie te Phobé in Afrika, waaraan hij een bezoek aan de Belgische Congo koppelde;

Prof. Ir. G. Riemer maakt op het ogenblik een studiereis door Amerika, waarna hij ook een bezoek aan Suriname zal brengen;

Prof. Dr. E. van Slogteren vertoefde op uitnodiging van de American Horticultural Council zes weken in Amerika;

Prof. Dr. Ir. A. J. Zuur maakte gedurende een maand een studiereis naar de Saurashtra-ontginning in India;

Prof. Dr. J. W. Wolff bracht als Adviser van de World Health

Organization een bezoek van enkele weken aan Egypte;

de lector Ir. S. H. Justesen ging op uitnodiging van de F.A.O. voor 4 maanden naar Mexico om met enige andere deskundigen een Training Centre for Experimental Design te verzorgen;

de lector Dr. H. C. D. de Wit vertoefde enkele maanden in W.-Afrika voor de bestudering van de flora en vegetatie van tropisch Afrika in verband met het ontworpen Afrika-project;

de docent F. J. Appelman bezocht het congres van de National Parks of the United States of America en dat van de Union of Directors of Cultural Zoological Gardens te Chicago.

In verband met het opstellen van een plan voor streekontwikkeling in Nieuw-Guinea, welke studie uit de Marshall-fondsen wordt gefinancierd, maakten de wetenschappelijke ambtenaren Ir. J. H. de Haan en Ir. L. H. Huizenga gedurende enkele maanden een studiereis door tropisch Afrika.

Behalve door deze wederzijdse bezoeken van hoogleraren en wetenschappelijke medewerkers kunnen de internationale contacten ook worden bevorderd door onze studenten bij het volbrengen van een praktijktijd in het buitenland. Wij stellen het daarom bijzonder op prijs, dat de Kellogg-Foundation dit studiejaar één en het komend studiejaar drie studenten en toekomstige medewerkers financieel in staat heeft gesteld een jaar in Amerika te werken. Voorts ontving de bosbouwstudent J. Smit een studiebeurs voor de Z.-Afrikaanse Universiteit te Stellenbosch.

In Wageningen zijn ook dit jaar vele internationale bijeenkomsten gehouden, waarbij in vele gevallen gebruik werd gemaakt van de lokaliteiten van de Landbouwhogeschool. In de door Dr. H. de Haan zo uitstekend verzorgde en schier onmisbaar geworden gids „Wageningen, Centre of Agricultural Science” vindt U daarvan een overzicht. Van deze congressen kan ik hier er slechts enkele noemen.

Van 16-19 april is met steun van het Landbouwhogeschoolfonds een internationale „Chromosomen-conferentie” georganiseerd, die door de deelname van vele vooraanstaande deskundigen een groot succes is geworden. Het ligt in het voornemen over enkele jaren wederom een dergelijke conferentie te houden over een ander actueel onderwerp.

Tijdens een driedaagse bijeenkomst van deskundigen van vrijwel geheel Europa te Wageningen is besloten tot de oprichting van een „European association for research of Plant Breeding”, waarvan Prof. Dr. Ir. J. C. Dorst tot president werd gekozen.

In deze zomer organiseerde het „Internationaal Landbouwstudiecentrum” met medewerking van het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en de Landbouwhogeschool zijn vierde „International development centre on Methods and Program Planning in Rural Extension” te Wageningen, dat zich wederom

in een grote belangstelling mocht verheugen. Ongeveer 120 personen uit 35 verschillende landen namen er aan deel.

Het Internationaal Landbouwstudiecentrum werkt thans plannen uit om zijn activiteiten uit te breiden. Vele buitenlanders met een B. Sc.-graad hebben de wens te kennen gegeven hun studie aan de Landbouwhogeschool voort te zetten om een ingenieurs- of doctorsgraad te behalen. Hun opleidingen zijn echter veelal niet geheel gelijkwaardig aan onze kandidaatsstudie, terwijl ook onvoldoende kennis van de Nederlandse taal een struikelblok vormt. Het Internationaal Landbouwstudiecentrum hoopt, met medewerking van de Landbouwhogeschool, deze moeilijkheden te kunnen overwinnen door het instellen van een applicatiecursus van 2 à 18 maanden, waarop deze buitenlanders hun ontbrekende kennis kunnen aanvullen. Na het afleggen van een voor ieder individueel vast te stellen examen zouden zij dan tot de normale ingenieursstudie kunnen worden toegelaten. Wij hopen, dat dit ongetwijfeld veel omvattende plan aan de verwachtingen zal voldoen.

Ten slotte wil ik nog vermelden een zestal internationale cursussen, die de „Campagne européenne de la Jeunesse” dit voorjaar met steun van het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, voor de agrarische jeugd heeft georganiseerd, waarvan vijf in het Hotel Nol in 't Bos te Wageningen. Deze cursussen, waaraan de Landbouwhogeschool waar mogelijk ook haar medewerking heeft verleend, zijn goed geslaagd en hebben aan het gestelde doel beantwoord. De hoop is gewettigd, dat Wageningen zich tot een permanent centrum voor de Europese agrarische jeugd zal weten te ontwikkelen.

Hiermede ben ik dan aan het einde gekomen van mijn verslag over de belangrijkste gebeurtenissen van dit studiejaar.

Alvorens mijn ambt over te dragen aan mijn opvolger wil ik mijn beide assessoren, in het bijzonder collega Wellensiek, die mij gedurende mijn ziekte op zo'n lofwaardige wijze heeft vervangen en de Secretaris van de Senaat van harte dank zeggen voor hun zeer gewaardeerde steun en medewerking. Ik heb vaak veel van Uw tijd moeten vergen, doch ik hoop, dat onze samenwerking bij U een even aangename herinnering zal achterlaten, als dit bij mij het geval is. Ook aan de heren Bosman, Van Drunen en Wieringa, die door hun grote toewijding en kennis mijn taak zo zeer hebben vergemakkelijkt, wil ik hier gaarne mijn erkentelijkheid betuigen.

Waarde collega De Jong, U bent in velerlei functies reeds nauw in aanraking gekomen met de bestuursvoering van onze hogeschool. U kunt in dit opzicht zelfs op een veel ruimere ervaring bogen dan mijn persoon. Het heeft ons dan ook bijzonder verheugd, dat U zich voor dit ambt beschikbaar heeft willen stellen. U wacht het komend jaar met de doorvoering van de reorganisatie, op velerlei gebied een bijzonder zware taak, maar wij zijn er allen van over-

tuigd, dat de belangen van de Landbouwhogeschool bij U wel in zeer goede handen zijn.

Mag ik U dan in dit volle vertrouwen deze symbolische ambtsketen, die onze hogeschoolgemeenschap tezamen bindt om Uw sterke schouders hangen.

Leve de nieuwe Rector.